

Karar Tarihi
02.03.2022

Oturum Sayısı
2022/05

KARAR 05-08: Üniversitemiz Yönetmelik ve Yönerge Hazırlama Komisyonundan gelen “İstanbul Medeniyet Üniversitesi Etik Kurullar Yönergesi” konusu görüşüldü.

Yapılan görüşmeler sonucunda; “İstanbul Medeniyet Üniversitesi Etik Kurullar Yönergesi”nin ekte belirtildiği şekilde kabul edilmesine **oybirliği** ile karar verildi.

03.03.2022

ASLININ AYNIDIR
Doç. Dr. Ekrem TAK
Genel Sekreter V.

Karar Tarihi
02.03.2022

Oturum Sayısı
2022/05

İSTANBUL MEDENİYET ÜNİVERSİTESİ
ETİK KURULLAR YÖNERGESİ

BİRİNCİ BÖLÜM
AMAÇ, KAPSAM, DAYANAK VE TANIMLAR

Amaç

Madde 1 – Bu Yönerge, bilimsel araştırma, çalışma, yayın ve etkinliklerde uyulması gereken etik kurallarını ve İstanbul Medeniyet Üniversitesi bünyesinde oluşturacaklar Etik Kurulların görev, yetki ve sorumlulukları ile çalışma usul ve esaslarını belirlemek amacıyla hazırlanmıştır.

Kapsam

Madde 2 – Bu Yönerge,

a) Yükseköğretim kurumları mensuplarınca veya yükseköğretim kurumlarıyla ilişkisine bakılmaksızın kişilerce yürürlükteki mevzuat hükümleri uyarınca akademik unvanların elde edilmesi aşamasında ve sonrasında yapılan her tür bilimsel araştırma ve çalışmalar ile gerçekleştirilen bilimsel etkinlikler, desteklenen ve/veya yürütülen bilimsel araştırma-geliştirme projeleriyle ilgili araştırma etiği konularını,

b) Lisans üstü eğitim sırasında yapılan tez ve bilimsel yayınlar ile yürütülen bilimsel araştırma-geliştirme projeleriyle ilgili araştırma etiği konularını,

c) Yükseköğretim kurumları mensuplarınca yurtiçinde ve yurtdışında her çeşit basın, görsel ve işitsel yayın organlarında yayımlanan ya da yayımlanmak üzere gönderilmiş olan her tür yayınla ilgili yayım etiği sorunlarını,

ç) Yükseköğretim kurumları mensuplarınca biyomedikal araştırmalarda kullanılacak deneklerde ve ekoloji ile ilgili çalışmalarda yapılan etik ihlallerini,

h) Etik Kurulların yapısı, görevleri ve çalışma biçimini,

ı) Etik Kurullara başvuru ve etik değerlendirme süreçlerine ilişkin konuları kapsar.

Dayanak

Madde 3 – Bu yönerge 2547 sayılı Kanununun 14 üncü, 42 inci ve 53/A maddelerine ve Yükseköğretim Kurumları Bilimsel Araştırma Ve Yayın Etiği Yönergesine dayanılarak hazırlanmıştır.

Tanımlar

Madde 4 – Bu esaslarda geçen sözcük ve deyimlerden;

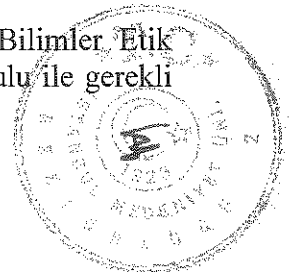
Başkan: İstanbul Medeniyet Üniversitesi bünyesinde yer alan etik kurul başkanlarını,

Birim: İstanbul Medeniyet Üniversitesine bağlı bütün idari ve akademik birimleri;

Kurul: İstanbul Medeniyet Üniversitesi bünyesinde kurulan Sosyal ve Beşeri Bilimler Etik Kurulu, Sağlık Bilimleri Etik Kurulu ve Fen ve Mühendislik Bilimleri Etik Kurulu ile gerekli görülmesi halinde farklı bilim dalları için kurulacak etik kuruları,

Rektör: İstanbul Medeniyet Üniversitesi Rektörünü;

Senato: İstanbul Medeniyet Üniversitesi Senatosunu;

Karar Tarihi
02.03.2022

Oturum Sayısı
2022/05

Üniversite: İstanbul Medeniyet Üniversitesi;

Yönetim Kurulu: İstanbul Medeniyet Üniversitesi Yönetim Kurulunu,

Üye: Etik kurul üyesini,

Etik İlke ve Değerler: Ulusal ve uluslararası nitelikteki etik ilke ve değerleri,

İntihal: Başkalarının fikirlerini, yöntemlerini, verilerini, uygulamalarını, yazılarını, şekillerini veya eserlerini sahiplerine bilimsel kurallara uygun biçimde atıf yapmadan kısmen veya tamamen kendi eseriymiş gibi sunmayı,

Uydurma: Araştırmaya dayanmayan veriler üretmek, sunulan veya yayınlanan eseri gerçek olmayan verilere dayandırarak düzenlemeyi veya değiştirmeyi, bunları rapor etmeyi veya yayımlamayı, yapılmamış bir araştırmayı yapılmış gibi göstermeyi,

Çarpıtma: Araştırma kayıtları ve elde edilen verileri tahrif etmeyi, araştırmada kullanılan yöntem, cihaz ve materyalleri kullanılmış gibi göstermeyi, araştırma hipotezine uygun olmayan verileri değerlendirmeye almamayı, ilgili kuram veya varsayımlara uydurmak için veriler ve/veya sonuçlarla oynamayı, destek alınan kişi ve kuruluşların çıkarları doğrultusunda araştırma sonuçlarını tahrif etmeyi veya şekillendirmeyi,

Tekrar Yayın: Bir araştırmanın aynı sonuçlarını içeren birden fazla eseri, akademik atanma ve yükseltilmelerde olmak üzere tüm başvurularda, ayrı eserler olarak değerlendirilmek üzere sunmayı,

Dilimleme: Bir araştırmanın sonuçlarını, araştırmanın amacına aykırı biçimde parçalara ayırarak ve birbirine atıf yapmadan çok sayıda yayın yaparak akademik atanma ve yükseltilmelerde ayrı eserler olarak sunmayı,

Haksız Yazarlık: Aktif katkısı olmayan kişileri yazarlar arasına görüş almadan dâhil etmeyi veya ettirmeyi, aktif katkısı olan kişileri, yayım sırasında veya sonraki baskılarda yazarlar arasından çıkartmayı veya çıkarttırmayı, yazar sıralamasını gerekçesiz ve uygun olmayan bir biçimde değiştirmeyi,

Diğer Etik İhlaller: Yukarıda belirtilen etik ihlaller dışında kalan ve bilimsel bir kurumun görev, yetki ve sorumlulukları çerçevesinde bilimsel araştırma ve yayın, eğitim-öğretim ve hizmet etkinlikleri ile toplum ve paydaşlarla ilişkilerde etik ilke ve kurallara uymayan kasıtlı tüm eylemleri,

Etik Özensizlik: Akademik ve bilimsel bir kurumun görev, yetki ve sorumlulukları çerçevesinde bilimsel araştırma, yayın, eğitim-öğretim ve hizmet etkinlikleri ile toplum ve paydaşlarla ilişkilerde etik ilke ve kurallara uymada özensizlik, dikkatsizlik, bilgisizlik ve deneyimsizliğe dayalı, kasıtlı olmayan eylemleri ifade eder.

Karar Tarihi
02.03.2022

Oturum Sayısı
2022/05

İKİNCİ BÖLÜM TEMEL ETİK İLKE VE DEĞERLER

Üniversitenin Temel Etik İlke ve Değerleri

Madde 5 – Üniversite; tüm üyelerinin bireysel onurunu ve kimliğini, mesleki saygınlığını tanır. Bilim ve teknoloji, sanat, araştırma, yayın, eğitim-öğretim, hizmet ve toplumla ilişkilerde üniversite yaşamının ve akademik faaliyetin evrensel etik ilkelerinin en vazgeçilmez değerler zinciri olduğuna inanır. Dürüstlük, insan onuruna, emeğine ve insan haklarına saygı, adalet, akademik özgürlük, sorumluluk, güvenilirlik, bilimsel kuşkuculuk, eleştirel bakış, yeni kavramlara açık olma, koruma, çevreye, doğaya ve canlı haklarına duyarlılık bu ilkelerin temelini oluşturur.

Bilimsel araştırmalarda bilimsel disipline bağlılık, tarafsızlık, yaşam ve çevreye saygı, zarar vermeme, olası zarar ve riskler konusunda tüm ilgilileri bilgilendirme, araştırmalara özgür irade ile katılma, insan ve topluma karşı sorumluluk gibi etik ilkelere uyum esastır.

Yayınlarda; intihal, uydurmacılık, çarpıtma, yayın tekrarı, dilimleme, haksız yazarlık ve diğer etik ihlaller ile etik özensizliğe yol açılmaması; yayına temel oluşturan araştırmanın tasarım, planlama, yürütülme aşamalarında katkıda bulunanların adlarına yer verilmesi; eksiksiz ve doğru kaynak gösterilmesi, gereken biçim ve doğrulukta atıflarda bulunulması, araştırmayı destekleyenlerin belirtilmesi etik anlayış ve olgunluğun gereğidir.

Toplum ve insanlığa karşı sorumluluklarda; bilimsel ve sanatsal çalışmaların, fikri mülkiyet ve kullanım hakları saklı kalmak koşuluyla insanlığın ortak malı olması nedeniyle araştırma ve sanatsal çalışmaların içeriğinin toplum, insanlık yararını ilgilendiren hiçbir bölümü gizlenemez, değiştirilemez, çarpıtılamaz ve yasaklanamaz.

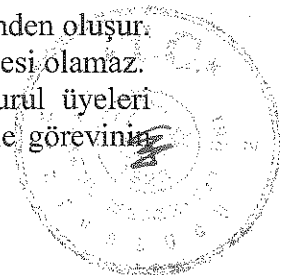
Eğitimde; öğretim elemanları profesyonellik, sorumluluk, adalet, eşitlik ilkeleri çerçevesinde etkili ve güvenli bir eğitim ortamı sağlamak, tarafsız ve nesnel değerlendirme yapmak durumundadır.

Yerleşke yaşamında; yönetimde, yönetimde, bireylerin ve ürünlerin değerlendirilmesinde, sınavlar, jüri üyelikleri, performans ve başvuruların değerlendirilmesinde, hakemlik ve editörlükler gibi bireysel ve kurumsal ilişkilerin yürütülmesinde, Üniversite'nin temsil edildiği her ortamda ve kamuya açık diğer hizmet ve etkinliklerin yerine getirilmesinde tüm personel ve öğrenciler temel etik ilke ve kuralları benimsemekle yükümlüdür.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM ETİK KURULLAR, BAŞVURU USULLERİ VE ÇALIŞMA YÖNTEMLERİ

Etik Kurulların Yapısı

Madde 6 – Etik Kurul, Rektör tarafından seçilecek profesör unvanlı 7 öğretim üyesinden oluşur. Hakkında etik ihlal veya etik özensizlik kararı verilmiş öğretim üyeleri Etik Kurul üyesi olamaz. Etik Kurul Başkanları Rektör tarafından seçilir. Her bir Etik Kurul Başkanı Kurul üyeleri arasından bir kişiyi Başkan Yardımcısı olarak seçer. Başkanın herhangi bir nedenle görevini

Karar Tarihi
02.03.2022

Oturum Sayısı
2022/05

başında bulunmadığı oturumlarda, Kurula Başkan Yardımcısı başkanlık eder. Başkanın görevinin sona ermesiyle birlikte Başkan Yardımcılığı görevi de sona erer.

Etik Kurul Üyelerinin görev süresi üç (3) yıldır. Görev süresi biten üye yeniden seçilebilir.

Etik Kurul Üyeliğini Sona Erdiren Haller

Madde 7 – Ölüm, istifa, emeklilik vb. doğal nedenlerin dışında, aşağıdaki hallerin gerçekleşmesi durumunda üyenin kurul üyeliği sona erer:

- Bir takvim yılı içinde, izinsiz veya mazeretsiz olarak üç toplantıya katılmaması,
- Adli ve/veya idari soruşturma neticesinde Etik davranış ilkelerine aykırı davrandığı tespit edilen üyenin kurul üyeliğinin üniversite yönetim kurulu kararı ile sonlandırılması,
- Görev süresinin tamamlanması,
- Üniversiteden ayrılması,
- Yasal bir nedenle (altı ay ve daha fazla yurt dışında bulunması, raporlu olması vb.) altı aydan fazla kurul toplantılarına katılmaması, durumudur.

Kurul üyeliğini sona erdirici bir nedenle üyeliğin sona ermesi durumunda, Etik Kurulu üyeliğinden çekilen ya da üyeliği düşen üyenin yerine Rektör tarafından, yerine atandığı üyenin kalan görev süresini tamamlamak üzere yeni bir üye görevlendirilir.

Etik Kurulların görevleri

Madde 8 - Bilimsel araştırma ve yayın etiği kurullarının görevleri şunlardır:

- Etik ihlal iddialarını incelemek; inceleme kapsamında Rektörlük aracılığıyla gerektiğinde bilirkişi veya uzman görüşü almak, ilgili kişi ve kurumlarla yazışmalar yapmak, bilgi istemek ve inceleme kapsamında gerekli diğer işlemleri yapmak,
- İnceleme sonucunda alınan kararları rektöre sunmak,
- Akademik, araştırma ve yayın etiği konularında muhtemel etik dışı eylemleri ortadan kaldırmak için, ilgili birim ya da kurum ve kuruluşlar ile işbirliği yaparak eğitici faaliyetler düzenlenmesini sağlamak üzere rektöre önerilerde bulunmak.
- Üniversite bünyesinde yürütülecek bilimsel araştırmalarla ilgili olarak ortaya çıkabilecek etik sorunlara ilişkin yapılan başvurular hakkında karar almak.

Etik Kurullarının toplantı usul ve esasları

Madde 9 – (1) Etik Kurullar, Başkanın gündemli çağrısı üzerine her ayın ilk haftası toplanır. Toplantı günü, saati ve gündemi toplantıdan önce üyelere yazılı veya e-posta olarak bildirilir.

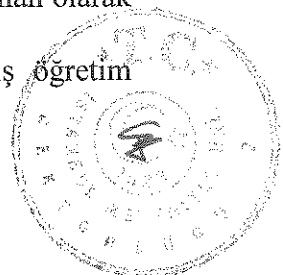
(2) Etik Kurullar, gerektiğinde başkanının çağrısı ile olağanüstü toplantı yapabilir.

(3) Etik Kurullar üye tam sayısının salt çoğunluğuyla toplanır ve karar alır. Oyların eşitliği durumunda Başkanın oyu yönünde karar verilir.

(4) Etik Kurullar çalışmalarını bizzat yürütür. Ancak gerektiğinde alanında uzman bilirkişilerden görüş de alabilir.

(5) Aşağıdaki kişiler bu düzenleme kapsamında yapılan incelemelerde bilirkişi ve uzman olarak görevlendirilemez:

- İlgilinin lisansüstü tez danışmanları ve doçentlik jürilerinde görev almış öğretim üyeleri,
- İlgilinin kendi üniversitesinde görev yapan öğretim üyeleri,

Karar Tarihi
02.03.2022

Oturum Sayısı
2022/05

- c) İlgilinin eşi ve üçüncü dereceye kadar (üçüncü derece dâhil) kan veya sıhrî hısımları,
ç) İlgili ile aralarında husumet bulunan kişiler.
- (6) İlgilinin çalıştığı bilim alanında öğretim üyesi bulunmaması halinde, en yakın bilim alanında çalışan öğretim üyeleri arasından bilirkişi görevlendirilebilir.
- (7) Tek sayıda olmak kaydıyla, birden fazla kişiden oluşacak bir kurulun bilirkişi olarak görevlendirilmesi de mümkündür. Ayrıca etik ihlal iddiasının hukuki anlam ve kapsamına ilişkin olarak bir hukukçu bilirkişi de görevlendirilebilir. Birden fazla bilirkişi atanması halinde her bilirkişi ayrı rapor tanzim eder.
- (8) Bilirkişiler dosya kendilerine ulaştığı andan itibaren en geç bir ay içerisinde konuya ilişkin raporunu kendisine gönderilen örneğe uygun olarak hazırlayıp gönderirler. Bu süre bir defaya mahsus olmak üzere en çok bir ay uzatılabilir.
- (9) Etik kurul üyeleri kendileriyle, kendilerinin daha önce birlikte çalışma yaptıkları kişilerle ve etik ihlalde bulunduğunu iddia ettikleri kişilerle ilgili etik ihlali iddialarının görüşüldüğü toplantılara katılamazlar.

Etik kurullarına başvuru ve kurulların çalışma esasları

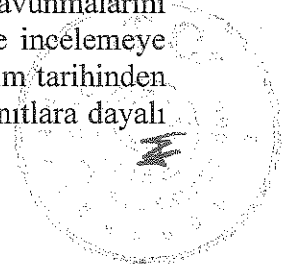
Madde 10 - (1) Etik Kurullara başvurular, şahsen ya da posta yoluyla ıslak imzalı dilekçe ve gerekli ekleri ile birlikte Rektörlük Makamına sunulur. Üniversite bünyesinde yürütülecek bilimsel araştırmalarla ilgili olarak ortaya çıkabilecek etik sorunlara ilişkin yapılan başvurular, Elektronik Belge Yönetim Sistemi yoluyla da yapılabilir. Başvurular ile ilgili tüm bilgi ve belgeler ilgili Etik Kurula iletilir.

(3) Etik Kurul sekreterliğine ulaşan her dosya, Etik Kurulu Başkanı tarafından en yakın tarihte yapılacak toplantının gündemine alınır. Gönderilen her başvuru için ayrı dosya açılır.

(4) Üniversiteye gönderilen ve etik ihlal iddiası içeren şikâyet ve ihbar dilekçelerinde, kişilerin doçentlik başvuru sürecinin devam ettiğinin de belirtilmesi halinde hakkında etik ihlal iddiası bulunan kişinin devam eden bir doçentlik başvurusunun bulunup bulunmadığı hususu Üniversite tarafından derhal Üniversitelerarası Kurul Başkanlığından sorulur. Üniversitelerarası Kurul Başkanlığınca devam eden doçentlik başvurusunun bulunduğu bildirilmesi halinde iddialar ile ilgili tüm bilgi ve belgeler Üniversitelerarası Kurul Başkanlığına gönderilir.

(5) Etik ihlali iddiası sebebiyle hakkında inceleme başlatılan kişilerden iddialara ilişkin olarak gerekli bilgi ve belgelerle birlikte yazılı savunmaları istenir. İlgili kişiler, savunma talep yazısının kendilerine ulaştığı tarihten itibaren on beş gün içerisinde savunmalarını vermedikleri takdirde, bu durumun savunma istem yazısında belirtilmesi koşuluyla Kurul, diğer bilgi ve kanıtlara dayalı olarak karar verebilir.

(6) Hakkında inceleme başlatılanlar, yazılı savunmalarını sunmak üzere iddiaları içeren evrakların bir örneğinin kendilerine verilmesini talep etmeleri halinde, incelemeyi yürüten ilgili kurulca savunma istenmesi yönünde bir karar alınmaksızın da doğrudan yazılı savunmalarını sunabilirler. Ancak bu halde bu kişilerden yeniden yazılı savunma istenmeden de incelemeye devam edilebilmesi için, iddiaları içeren evrakların teslimine ilişkin tutanakta, teslim tarihinden itibaren on beş gün içerisinde savunmasını vermedikleri takdirde diğer bilgi ve kanıtlara dayalı

Karar Tarihi
02.03.2022

Oturum Sayısı
2022/05

olarak karar verileceğinin açıkça belirtilmesi şarttır. Gerekli görülen hallerde savunma sözlü olarak da alınabilir.

(8) Üniversite bünyesinde yürütülecek bilimsel araştırmalarla ilgili olarak ortaya çıkabilecek etik sorunlara ilişkin yapılan başvurular hakkında, araştırmanın veya kullanılacak yöntemin bilimsel araştırma ve yayın etiğine uygun olduğu veya uygun olmadığı yönünde karar alınır.

(7) Alınacak kararlar, ilgili Etik Kurulda tartışmaya açıldıktan sonra oylanır ve kurul üyelerince imzalanır. Karara muhalif kalan üye karşı oy gerekçesini yazmak zorundadır. Üyeler çekimser oy kullanamaz.

(8) Etik Kurulda alınan etik ihlaline ilişkin nihai kararlar inceleme raporu niteliğinde olup, bu kararlar onaylanmak ya da başka bir karar alınmak üzere Rektöre sunulur.

İnceleme sonucunda yapılacak işlemler

Madde 11 - (1) Bilimsel araştırma ve yayın etiğine aykırı eylemlerde bulunduğu tespit edilen kişiler hakkında ilgili mevzuat uyarınca gerekli disiplin işlemleri ile diğer idari, hukuki ve cezai işlemler Üniversite tarafından yürütülür ve gerekli mercilere bildirim yapılır.

(2) Etiğe aykırı eyleme konu olan eserle daha önce akademik unvan elde edilmiş ise kişi hakkında yapılan işlemler sonucunda alınan etik ihlal kararı sebebiyle bu unvanın geri alınıp alınmayacağı hususu da Senato tarafından değerlendirilir.

(3) Etiğe aykırı eylemlerin gerçekleşmesi halinde asıl yazar, zarar gören veya hakları olumsuz etkilenen kişi ve kuruluşların rıza göstermesi ilgililerin sorumluluğunu ortadan kaldırmaz.

(4) Bilimsel araştırma ve yayın etiğine aykırı bir eylemin tespit edilmesi halinde Üniversite tarafından ilgili yayının ortak yazarlarının görev yaptıkları kamu kurumuna da bilgi verilir.

(5) Etik ihlal kararları en geç bir ay içerisinde Yükseköğretim Kurulu Başkanlığına bildirilir.

Gizlilik

Madde 12 - Kurul üyeleri, uzman ve bilirkişiler yaptıkları incelemeyle ilgili edindikleri bilgi ve belgeleri açıklamazlar.

Yeniden inceleme

Madde 13 - Etik Kurullarda daha önce incelenen ve esası hakkında bir karar verilen eserlere ilişkin aynı iddialarla yapılan başvurularda yeniden bir inceleme yapılamaz. Bu halde eserlerin ve eserlere ilişkin iddiaların tamamen aynı olduğunun ilgili Etik Kurulca tespit edilmesi şarttır.

Kurul Sekretaryası

Madde 14 - (1) Kurulların sekretarya hizmetleri, hukuk müşavirliği tarafından yürütülür. Hukuk müşavirliğinin sekretarya hizmetlerini yerine getirmek üzere gerekli personel, araç ve gereç Üniversite Rektörlüğü tarafından sağlanır.

(2) Etik kurulların inceleme sürecinde diğer kurum ve kuruluşlarla her türlü yazışmalar rektörlük aracılığıyla yapılır.

Yürürlük

Madde 15 - Bu Yönerge, İstanbul Medeniyet Üniversitesi Senatosu tarafından kabul edildikten sonra yürürlüğe girer.

Yürütme

Madde 16 - Bu Yönerge, İstanbul Medeniyet Üniversitesi Rektörü tarafından yürütülür.

